

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

Petra Buljević Zdjelarević / Ured za odnose s javnošću
Institut Ruđer Bošković / +385 99 267 9514 / @ buljevic@irb.hr

ZA žene i djevojke u znanosti!

U sklopu obilježavanja UN-ovog Međunarodnog dana žena i djevojaka u znanosti, koristimo priliku osvijestiti pitanja o rodnoj ravnopravnosti u znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici, poručili su s Instituta na kojem je udio žena u znanosti viši od hrvatskog i EU prosjeka.

ZAGREB, 11. 2. 2022. - Projektni portfelj Instituta Ruđer Bošković (IRB) vrijedan je preko 110 milijuna eura što ovaj najveći hrvatski institut svrstava na vodeće mjesto po uspješnosti povlačenja sredstava iz europskih fondova. Ovaj uspjeh rezultat je rada čak 793 znanstvenika i istraživača, od kojih je 61 posto znanstvenica i istraživačica, čime se Institut svrstao iznad hrvatskog i europskog prosjeka po udjelu žena u ukupnom broju znanstvenika i istraživača, istaknuto je s IRB-a povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena i djevojaka u znanosti.

Obilježavanje međunarodnih dana prilika je za priznanje svih postignuća čovječanstva, podizanja svijesti te mobilizaciji institucionalne volje i resursa s ciljem rješavanja globalnih problema. Danas, u sklopu obilježavanja UN-ovog Međunarodnog dana žena i djevojaka u znanosti, koristimo priliku osvijestiti pitanja o rodnoj ravnopravnosti u znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici, poručili su s Instituta.

Prema podacima EUROSTAT-a iz 2020. godine udio žena u ukupnom broju zaposlenih u znanosti i tehnologiji na razini Europske unije (EU) iznosio je 51 posto, dok je u Hrvatskoj taj udio iznosio oko 55 posto. Kad su doktori prirodnih znanosti u pitanju u Hrvatskoj je udio žena u ukupnom broju u 2020. godini bio 55,5 posto, dok je 'Ruđer' i u ovom slučaju iznad Hrvatskog prosjeka s udjelom od 60 posto žena u ukupnom broju doktora znanosti na IRB-u.

"Znanost je globalna, ne vrednuje se po nacionalnoj, socijalnoj, vjerskoj niti rodnoj osnovni, jedini kriterij vrednovanja u znanosti je izvrsnost. Kako bi imali izvrsnu znanost mi moramo odgajati i obrazovati izvrsne generacije učenika i studenta. Moramo ih motivirati da se aktivnije uključe u programe u području STEM-a. U tom procesu ključno je da naša motivacija stiže do svih jednako, da se trudimo svima pružiti jednake mogućnosti obrazovanja bez obzira na nacionalna, vjerska, socijalna rodna ili druga obilježja," istaknuo je ravnatelj IRB-a dr. sc. **David M. Smith** te dodao kako je zbog toga izuzetno važno komunicirati i poticati jednakost ne samo kroz nacionalni obrazovni sustav, već kroz dodatne obrazovne aktivnosti i projekte.

Kako potičemo nove generacije na STEM?

Potreba za djelovanjem u području STEM-a na nacionalnoj je razini prepoznata u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije, gdje se navodi da su znanja i vještine koje proizlaze iz područja STEM-a nužne za snalaženje u tehnološki ovisnom društvu, a potom i za djelovanje unutar znanstvenih istraživanja, tehnološkog razvoja i kao čvrsta podloga za cjeloživotno učenje.

"Institut upravo s ciljem uključivanja što više djece i mladih u aktivnosti u području STEM-a, provodi brojne aktivnosti kroz vlastite projekte, ali i kao partner brojnim školama i udrugama," navodi ravnatelj IRB-a dr. **Smith**.

Jedan od takvih projekata jest i projekt 'SCOPE - Znanost spaja ljude' na kojem je nositelj udruga FabLab, a IRB jedna od partnerskih znanstvenih institucija. Projekt se financira iz Europskog socijalnog fonda, okuplja 12 partnera, te je usmjeren na stvaranja poticajnog okruženja za razvoj i unapređenje STEM-a kroz niz radionica za djecu, fokus grupa, analiza i istraživanja.

"U susret obilježavanju Međunarodnog dana žena i djevojaka u znanosti napravili smo analizu preliminarnih rezultata prikupljenih od učenika 6. razreda osnovne škole koji su pohađali radionicu pod

naslovom 'Znanstveno istraživački pristup', a koju je vodila studentica kemije **Maja Dugandžić** objašnjava dr. sc. **Marko Košiček**, mentor i koordinator projekta SCOPE za IRB.

Radionice su održane uživo i u online formatu. U pilot fazi sudjelovali su učenici iz pet osnovnih škola, a njih 143 ispunilo je istraživački upitnik dva tjedna nakon radionice. Iako je radionicu pohađao podjednak broj učenika i učenica, nešto više učenica je odgovorilo na upitnik, njih 60 posto.

"Tema radionice bila je voda baš iz razloga kako bi pokazali učenicima da ono što svakodnevno koriste može biti predmet proučavanja u znanosti kako bi im i na taj način približili znanstvenu znatiželju. Na početku svake radionice u razredu se mogla osjetiti pasivnost, ali svakom novom interakcijom rekla bih da smo razbili tu predrasudu i vrlo brzo su se angažirali u odgovaranju na pitanja i sudjelovanju u pokusima. Njihova je znatiželja vrlo brzo prevladala u razredu što se moglo vidjeti u beskonačnim 'Zašto?' pitanjima," opisuje dojmove voditeljica radionice **Maja Dugandžić**.

A kako djeca vide znanstvenike i znanstvenice? Stereotip još uvijek prisutan?

"Polaznike smo nakon radionice pitali o aktivnostima. Podjednaki broj djevojčica (69%) i dječaka (65%) razgovaralo je s roditeljima o radionici na kojoj su sudjelovali. U sličnom postotku s prijateljima su o radionici razgovarale djevojčice (67%), dok je to učinilo nešto manje dječaka (49%). Zanimljivo je da se ta razlika još više povećava kada smo ih pitali jesu li neke od pokusa s radionice pokušali izvesti kod kuće. Potvrдно je odgovorilo čak 72 posto djevojčica i svega 46 posto dječaka," navodi dr. **Košiček**.

"Iako nismo dobili značajne razlike u deklarativnoj ocjeni kako same radionice, tako i samoprocjene motivacije koju su polaznici dali nakon radionice, kod konkretnih aktivnosti koje su polaznici poduzeli nakon radionice, jasno se vidi da su **djevojke bile aktivnije**. Ovo su **samo preliminarni rezultati**, dosta je tu još parametara koje ćemo u sklopu projekta analizirati, no ovaj podatak nam daje dosta **materijala za razmišljanje**", objašnjava dr. **Košiček**.

"U sklopu radionice pokušali smo učenicima približiti svijest znanosti i znanstvenih istraživanja pa smo ih zamolili da, ukoliko žele, nacrtaju kako oni zamišljaju znanstvenike i znanstvenice na svojem radnom mjestu. Dobila sam ukupno 20 crteža, njih 15 od djevojčica. **Zanimljivo, većina ih je ipak crtala muške znanstvenike** (od 5 dječaka samo je jedan nacrtao znanstvenicu, ali i svega 4 djevojčice od njih 15 nacrtalo je znanstvenicu). **Stereotip je očito još prisutan** iako sam im radionicu držala ja, a ne znanstvenik," dodaje **Maja Dugandžić**.

Ovi preliminarni rezultati potvrđuju da moramo još više truda uložiti u rušenje rodni stereotipa u području znanosti i tehnologije.

NAPOMENA: Ova objava isključiva je odgovornost Instituta Ruđer Bošković. Projekt SCOPE je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

- Nastavlja se na sljedećoj stranici -

Žene u znanosti na IRB-u

- Na dan 8.2.2022. na IRB-u je zaposleno ukupno 1010 osoba od kojih je 407 muškaraca i 603 žene, što je udio od 59.7%.
- **Ukupna broj znanstvenika i istraživača jest 793 osobe, od čega su 482 žene, što je udio od 61%**
- **Od 473 doktora znanosti (dr.sc.), 283 žene, što je udio od 59.8%**
- **Od 239 doktoranada (studenata koji pripremaju doktorat, 165 je žena, što je udio od 69%.**
- **Od 81 poslijedoktoranda, 54 su žene, što je udio od 67%.**
- Od tri pomoćnika ravnatelja, 2 su žene.
- Predsjednica Znanstvenog vijeća je žena.
- Predsjednica Vijeća asistenata je žena.
- Od 11 predstojnika Zavoda, 5 je predstojnica, odnosno 45%.
- Od 8 voditelja odjela administrativnih i stručnih službi, 6 je voditeljica, što je udio od 75%.

O MEĐUNARODNOM DANU:

Godine 2015. Opća skupština Ujedinjenih Naroda proglasila je 11. veljače Međunarodnim danom žena i djevojaka u znanosti. Ciljevi obilježavanja ovog dana su: promicanje ravnopravnog sudjelovanja djevojaka i žena u obrazovanju, usavršavanju, radu i donošenju odluka u znanosti; eliminacija svake diskriminacije žena, uključujući u području obrazovanja i zapošljavanja te premošćivanje pravnih, ekonomskih, socijalnih i kulturnih barijera kroz poticanje razvoja obrazovnih politika i programa, uključujući školske kurikulume s ciljem poticanja većeg sudjelovanja žena i djevojaka, promocije razvoja karijere u znanostima i prepoznavanja postignuća žena u znanosti.

O PROJEKTU

<https://scope.fablab.hr/>

Projekt 'SCOPE' financira se iz Europskog socijalnog fonda u okviru natječaja 'Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada', područje 'STEM kao pokretač društva', u sklopu operativnog programa 'Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.' ukupne vrijednosti 3.599.107,40 HRK, s vremenom trajanja 28.10.2020. – 28.10.2023.